

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu

No: 1211

Madde 68/ADisiplin cezaları:

(Ek:24/6/2026-7587/12 md.)

Banka hizmetlerinin yürütülmesinde bu Kanun ile diğer mevzuatta belirtilen görevleri yerine getirmeyen, yasaklanan fiil ve hallerde bulunan Banka personeli hakkında yapılacak disiplin işlemleri sonucunda, ihlalin niteliğine ve sonucun ağırlık derecesine göre bu maddede belirtilen disiplin cezaları uygulanır.

I- Uyarma cezası; Banka personelinin görevinde veya davranışlarında daha dikkatli ve özenli hareket etmesi gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir. Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller aşağıda sayılmıştır:

- Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde Bankaca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmî belge, araç, gereç ve benzerlerinin korunmasında, kullanılmasında ve bakımında kayıtsızlık ve özensizlik göstermek,
- İzinsiz veya kabul edilebilir özürlü olmaksızın göreve geç gelmeyi veya görevden erken ayrılmayı alışkanlık haline getirmek,
- Çalışma saatlerinde izinsiz veya kabul edilebilir özürlü olmaksızın görev mahallinden ayrılmak,
- İş sahipleri veya görev nedeniyle gelenler dışındaki kimselerle iş başında görüşmeyi alışkanlık haline getirmek,
- Banka personeli vakarına uymayan tutum veya davranışlarda bulunmak,
- Görevin iş birliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak,
- Amirlerinin uyarılarına rağmen, görevi ile ilgisi olmayan işler yapmak,
- Belirlenen kılık ve kıyafet esaslarına aykırı davranmak,
- Bankaca istenilen veya mevzuat çerçevesinde verilmesi gereken bilgi ve bildirimleri zamanında vermemek,
- Usulsüz başvuruda veya şikâyetle bulunmak.

II- Kınama cezası; Banka personeline görevinde veya davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir. Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller aşağıda sayılmıştır:

- Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde Bankaca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmî belge, araç, gereç ve benzerlerinin korunmasında, kullanılmasında ve bakımında kusurlu davranmak,
- Verilen emirlere ve görevlere itiraz etmek,
- Görev başında amirlerine saygısızlık etmek,

- ç) Bankaya ait belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak veya kaybetmek,
- d) Banka personeline ve iş sahiplerine karşı kırıcı veya saygısız davranışta bulunmak, çalışma düzen ve huzurunu bozmak,
- e) Hizmet dışında Banka personeli sıfatının gerektirdiği itibar ve güven duygusunu zedeleyecek nitelikte davranışlarda bulunmak,
- f) Görev gereği almış olduğu avansı süresinde kapatmamak,
- g) Banka personeli hakkında küçültücü ve yalan haberler yaymak veya dedikodu yapmak,
- ğ) İçinde bulunulan yılın Ocak ayına ait brüt ücretinin iki katını aşan tutarda ücreti haczedilmek, maiyetinden borç almak veya bu kişileri kefil göstermek.

III- Kısa süreli ücret kesintisi cezası; Banka personelinin almakta olduğu ücretinin, 3 ay süre ile %15 oranında kesilmesidir. Kısa süreli ücret kesintisi cezasını gerektiren fiil ve haller aşağıda sayılmıştır:

- a) Verilen emir ve görevleri kasıtlı olarak tam ve zamanında yapmamak,
- b) Hizmet içinde Banka personeli sıfatının gerektirdiği itibar ve güven duygusunu zedeleyecek nitelikte davranışlarda bulunmak,
- c) İzinsiz veya kabul edilebilir özrü olmaksızın bir veya iki gün göreve gelmemek,
- ç) Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak ticaretle uğraşmak, çalışma saatleri dışında da olsa gerçek ve tüzel kişilerin herhangi bir işinde ücretli veya ücretsiz olarak çalışmak,
- d) Bankadaki görevleri dolayısıyla edindiği bilgileri, kişisel yararına veya üçüncü kişilerin yararına ya da zararına kullanmak,
- e) Bankaca düzenlenen Devlet iç borçlanma senetleri ihalelerine katılmak ve birincil piyasadan alım yapmak,
- f) Görevleri dolayısıyla çıkar sağlamak, nezaket kurallarının gerektirdiği hediyeler hariç, iş ilişkisinde bulunduğu kimselerden doğrudan doğruya veya aracı eliyle hediye kabul etmek veya borç para istemek, Bankadaki görevi ile ilişkilendirilebilecek şekilde, Banka içindeki veya dışındaki herhangi bir kaynaktan maddi veya maddi olmayan bir çıkar sağlamak,
- g) Sıfat ve görevleri dolayısıyla edindiği, Bankaya veya Banka ile ilişkisi olan kişi ve kurumlara ait bilgilerin ve sırların korunmasında gereken özeni göstermemek,
- ğ) Bankaya ait belgeleri ilgili amirinin izni ve bilgisi olmaksızın görev yeri dışına çıkarmak,
- h) Başkanlıkça görevlendirilmedikçe, Banka ve görevleri ile ilgili olarak basına, haber ajanslarına, radyo veya televizyon kurumlarına, Banka dışındaki kişi, kurum ya da kuruluşlara bilgi ve demeç vermek veya açıklamada bulunmak,
- ı) Bankanın gizli bilgi ve belgelerine dayanarak herhangi bir yayımda bulunmak, Başkanlıkça uygun görülmedikçe; görevleri dolayısıyla öğrendiği bilgilere dayanarak yayımda bulunmak, bankacılığı veya Bankayı ilgilendiren ve genel ekonomik politikaya ilişkin konularda kamuya açık konferans, seminer ve toplantılarda konuşmak,

- i) Yetkilerini görevlerinin sınırları dışında kullanmak, yetkilerini aşarak Bankayı bağlayıcı girişim, açıklama, taahhüt veya vaatte bulunmak,
- j) Görevle ilgili resmî belge, araç, gereç ve benzerlerini görevin sona ermesine veya Bankaca istenmesine rağmen geri vermemek,
- k) Yükümlü bulunduğu devir ve teslim işlerini tamamlamadan görevinden ayrılmak,
- l) Görev mahallinde genel ahlak kurallarına uymamak, edep dışı davranışlarda bulunmak.

IV- Uzun süreli ücret kesintisi cezası; Banka personelinin almakta olduğu ücretinin, 6 ay süre ile %30 oranında kesilmesidir. Uzun süreli ücret kesintisi cezasını gerektiren fiil ve haller aşağıda sayılmıştır:

- a) Verilen emir ve görevleri kasten yapmamak,
- b) İzinsiz veya kabul edilebilir özrü olmaksızın kesintisiz olarak 3 - 9 gün göreve gelmemek,
- c) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,
- ç) Banka personeline veya iş sahiplerine küfretmek, küçük düşürücü hareketlerde bulunmak veya sözler sarf etmek, anılan şahısları alenen tehdit etmek; küfürlü, tehdit edici ve küçük düşürücü sözleri yazılı olarak veya elektronik yolla göndermek,
- d) Bankaca istenilen ya da mevzuat çerçevesinde verilmesi gereken bilgilerde ve belgelerde gerçeğe aykırı beyanlarda bulunmak veya meydana gelen değişiklikleri kasten zamanında bildirmemek,
- e) Banka personelinin zor duruma düşürmek veya kendi kusurunu örtmek amacı ile resmî bir belgeyi veya dosyayı gizlemek, tahrif etmek veya yok etmek,
- f) İzinli bulunduğu sürede Bankaca çeşitli nedenlerle görevine derhal dönmesi kendisine duyurulduğu halde, kabul edilebilir özrü bulunmaksızın göreve başlamamak,
- g) Gerçeğe aykırı rapor veya belge düzenlemek,
- ğ) Banka personeline karşı; kasıtlı ve sistematik olarak baskı, hakaret ve tehdit edici uygulamalarda bulunmak, aşağılama, küçümseme, dışlama, kişiliği ve saygınlığı zedeleme, yıldırma gibi eylemler yapmak, Banka personeli hakkında dayanaksız belge düzenlemek,
- h) Görevini yerine getirirken ırk, dil, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep, engelli olma ve benzeri sebeplerle ayrımcılık yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,
- ı) Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.

V- İşe son verme cezası; Banka personelinin bir daha Bankada herhangi bir göreve atanmamak üzere ilişkisinin kesilmesidir. İşe son verme cezasını gerektiren fiil ve haller aşağıda sayılmıştır:

- a) Başkanlıkça yetki verilen haller dışında, ekonomik kararların alınmasında Banka ve kamu yararı bakımından gizli kalması gerekli bilgileri ve belgeleri açıklamak, başkalarına vermek veya kendi yararına kullanmak,
- b) Banka personeli sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici

hareketlerde bulunmak,

c) Savaş, olağanüstü hâl veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,

ç) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş veya affa uğramış ya da ertelenmiş olsa dahi, kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımlara çevrilmiş cezalar hariç olmak üzere kasten işlenen bir suçtan dolayı, bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasından, bu Kanun ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ve 27/12/2020 tarihli ve 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun hükümlerine göre hapis cezasını gerektiren suçlardan, 5237 sayılı Kanun veya diğer kanunlar uyarınca zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi ve belgelerin açıklanması, tefecilik, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörizmin finansmanı, kaçakçılık suçlarından veya Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlardan, Devletin güvenliğine karşı suçlardan, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan, milli savunmaya karşı suçlardan, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluktan, yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlardan, kamu güvenine karşı suçlardan, bilişim alanında suçlardan ve vergi kaçakçılığı suçlarından veya bu suçlara iştirakten 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 223 üncü maddesi çerçevesinde hükümlü bulunmak,

d) Banka personeline veya iş sahiplerine karşı fiilî saldırıda bulunmak,

e) İzinsiz veya kabul edilebilir özrü olmaksızın bir yıl içinde toplam 20 gün göreve gelmemek,

f) Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi ya da ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları Bankanın herhangi bir yerine asmak ya da teşhir etmek,

g) İdeolojik veya siyasi amaçlarla Bankanın huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak,

ğ) İşe girişte istenilen belgelerde tahrifat yaptığı veya işe girmesini engelleyici nitelikteki bir konuda yanıltıcı ve gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu sonradan anlaşılacak,

h) Banka personelinin şerefine ve namusuna dokunacak yalan beyanlarda veya bu şahısları lekelemek kastı ile şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ihbar ve şikayetlerde bulunmak,

ı) Siyasi partilere üye olmak,

i) 25/7/1951 tarihli ve 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanuna aykırı

eylemlerde bulunmak,

j) Bankanın bilişim sistemlerine yetkisi haricinde girerek programları, verileri veya diğer herhangi bir unsuru ele geçirmek, kullanmak, çoğaltmak, tahrip etmek, değiştirmek, silmek, sisteme yerleştirmek, sistemdeki verilere erişmeyi engellemek, sistemin işlemesine engel olmak veya yanlış biçimde işlemesini sağlamak,

k) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, Bankanın imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak.

Yukarıda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara da aynı neviden disiplin cezaları verilir.

Geçmiş hizmetleri sırasında olumlu tutum, davranış ve çalışmaları olan personele verilecek disiplin cezalarında, fiil ve halin niteliği göz önünde bulundurularak, bir derece hafif olanı uygulanabilir.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların özlük dosyasından silinmesine ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil veya haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir.

Bu madde ile bu Kanunun 68/B maddesi sözleşmeli personel hakkında da uygulanır.